Vlaamse Regering

DE MINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMSE MINISTER VAN ECONOMIE, INNOVATIE EN INDUSTRIE, BUITENLANDSE ZAKEN, DIGITALISERING EN FACILITAIR MANAGEMENT

NOTA AAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft:
- Ontwerp van samenwerkingsakkoord tussen de Federale Staat, de Gemeenschappen en de Gewesten teneinde de gedeeltelijke uitvoering te garanderen van artikelen 7, lid 1, 12, lid 3, 13, 14 en 15 van Verordening (EU) 2024/1309 van het Europees Parlement en de Raad van 29 april 2024 inzake maatregelen om de kosten van de uitrol van elektronische-communicatienetwerken met gigabitsnelheden te verlagen, tot wijziging van Verordening (EU) 2015/2120 en tot intrekking van Richtlijn 2014/61/EU (gigabitinfrastructuurverordening)
- Voorontwerp van decreet houdende instemming met dat samenwerkingsakkoord
- Goedkeuring van het ontwerp van samenwerkingsakkoord en machtiging tot ondertekening
- Principiële goedkeuring van het voorontwerp van instemmingsdecreet

De gigabitinfrastructuurverordening (GIA) is van toepassing met ingang van 12 november 2025 en vervangt de breedbandrichtlijn 2014/61/EU. Ze verplicht elke lidstaat om een onafhankelijke nationale instantie voor geschillenbeslechting aan te wijzen, een centraal nationaal digitaal toegangspunt op te zetten en sancties vast te stellen voor de niet-naleving van de bindende beslissingen van die instantie. Omdat die opdrachten in België over de Federale Staat, de gemeenschappen en de gewesten verdeeld zijn, is een samenwerkingsakkoord nodig. Het voorliggende ontwerp vervangt het samenwerkingsakkoord van 14 juli 2017, richt de instantie voor geschillenbeslechting inzake netwerkinfrastructuren (IGB) opnieuw op met een college van deskundigen en een secretariaat bij het BIPT, regelt de procedure en de beroepsmogelijkheid bij het Marktenhof en legt de afdwinging en sanctionering van de IGB-beslissingen bij de bevoegde administratie van elk gewest. De Vlaamse Regering keurt het ontwerp van samenwerkingsakkoord goed, machtigt tot ondertekening en keurt het voorontwerp van instemmingsdecreet principieel goed, met het oog op het advies van de Raad van State.

1. **SITUERING**

A. BELEIDSVELD/BELEIDSDOELSTELLING

Het dossier heeft betrekking op de beleidsvelden Digitalisering, Mobiliteit en Openbare Werken, Media en raakt, wat de vergunningsvoorwaarden voor civiele werken betreft, ook het beleidsveld Omgeving. Het samenwerkingsakkoord geeft uitvoering aan een rechtstreeks werkende Europese verordening. Verordening (EU) 2024/1309 (hierna: de gigabitinfrastructuurverordening of GIA) verplicht de lidstaten om één of meer bevoegde instanties voor geschillenbeslechting aan te wijzen (artikel 13 en 14), een centraal nationaal digitaal toegangspunt op te zetten dat toegang geeft tot de centrale informatiepunten (artikel 12, lid 3), de consistentie van de regels inzake vergunningen en doorgangsrechten te bewaken (artikel 7, lid 1) en regels inzake sancties vast te stellen voor schendingen van de verordening en van de bindende besluiten van de geschilleninstantie (artikel 15). Die opdrachten liggen in België op het kruispunt van federale bevoegdheden (telecommunicatie, energie, spoor, luchthaven Brussel-Nationaal), gewestbevoegdheden (juridisch stelsel van de land- en waterwegenis, ruimtelijke ordening, openbare werken) en gemeenschapsbevoegdheden (technische aspecten van de audiovisuele en auditieve mediadiensten). Een samenwerkingsakkoord in de zin van artikel 92bis, §1, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen (BWHI) is daarom het aangewezen instrument, zoals dat ook in 2017 het geval was voor de omzetting van de breedbandrichtlijn.

B. VORIGE BESLISSINGEN EN ADVIEZEN

Vorige beslissingen

- Decreet van 15 december 2017 houdende instemming met het samenwerkingsakkoord van 14 juli 2017 tussen de Federale Staat, de Gemeenschappen en de Gewesten in het kader van de omzetting van Richtlijn 2014/61/EU. Dat samenwerkingsakkoord richtte de huidige instantie voor geschillenbeslechting inzake netwerkinfrastructuren op. Het wordt door artikel 22 van het voorliggende ontwerp opgeheven.
- 5 december 2025: principiële goedkeuring van het voorontwerp van decreet tot wijziging van diverse regelingen, wat betreft de uitvoering van de gigabitinfrastructuurverordening
- 22 mei 2026: definitieve goedkeuring van het ontwerp van dat wijzigingsdecreet. Het decreet werd op 1 juli 2026 aangenomen door het Vlaams Parlement, op 3 juli 2026 bekrachtigd en afgekondigd en is op 23 juli 2026 in werking getreden. Het heft het decreet van 10 november 2017 op en stemt het KLIP-decreet, het GIPOD-decreet en diverse sectordecreten af op de verordening. In de memorie van toelichting bij dat decreet werd aangekondigd dat de sanctie- en handhavingsbepalingen van het decreet van 10 november 2017 (artikelen 9 tot en met 11) voortaan in het nieuwe samenwerkingsakkoord worden geregeld.
- De federale ministerraad keurde op 18 juli 2025 het voorontwerp van wet tot uitvoering van de gigabitinfrastructuurverordening goed en nam kennis van een ontwerp van samenwerkingsakkoord, dat ter onderhandeling aan de gefedereerde entiteiten werd voorgelegd. De federale uitvoeringswet werd op 11 maart 2026 aangenomen.
- Het ontwerp van samenwerkingsakkoord werd onderhandeld in interfederale (e-)IKW's onder coördinatie van het kabinet van de federale minister van Modernisering van de Overheid en het BIPT, met schriftelijke opmerkingenrondes van de gefedereerde entiteiten (november 2025, maart–september 2026). De Vlaamse opmerkingen werden gecoördineerd door het kabinet van de minister-president, in afstemming met de betrokken Vlaamse kabinetten. De tekst werd in juli 2026 door alle partijen op ambtelijk en kabinetsniveau aanvaard; in september 2026 bezorgde het BIPT een corrigendum met louter redactionele correcties. Het voorliggende ontwerp is die definitieve tekst.

Adviezen

- Advies van de Inspectie van Financiën:

- Advies van de Raad van State: wordt na de principiële goedkeuring gezamenlijk met de andere partijen bij het samenwerkingsakkoord gevraagd over het voorontwerp van instemmingsdecreet (zie rubriek 4).

2. **INHOUD**

A. ALGEMENE TOELICHTING

Context

De gigabitinfrastructuurverordening heeft als doel de uitrol van netwerken met zeer hoge capaciteit in de hele Europese Unie te versnellen en goedkoper te maken door het gedeeld gebruik van bestaande fysieke infrastructuur, de coördinatie van civiele werken, transparantie over infrastructuur en geplande werken en vereenvoudigde vergunningsprocedures. Ze is als verordening rechtstreeks toepasselijk en is sinds 12 november 2025 van toepassing. Richtlijn 2014/61/EU (breedbandrichtlijn), die in 2017 in Vlaanderen werd omgezet, is ondertussen ingetrokken.
Vlaanderen heeft zijn eigen regelgeving al op de verordening afgestemd met het decreet van 3 juli 2026. Wat echter niet door een enkele overheid alleen kan worden geregeld, is de verplichting van de artikelen 13 en 14 GIA om een nationale instantie voor geschillenbeslechting te hebben die bevoegd is voor alle netwerken, ongeacht de overheid waaronder de exploitant valt, de verplichting van artikel 12, lid 3, GIA om één centraal nationaal digitaal toegangspunt te hebben en de verplichting van artikel 15 GIA om sancties te voorzien op de bindende beslissingen van die instantie. Daarvoor is, zoals in 2017, een samenwerkingsakkoord nodig.

Krachtlijnen van het ontwerp van samenwerkingsakkoord

Het ontwerp telt 23 artikelen en bevat de volgende regelingen:

- Wederzijdse raadpleging (artikel 3): de Interministeriële Conferentie "Mobiliteit, Infrastructuur, Telecommunicatie en Digitaal" organiseert het wederzijdse overleg over ontwerpen van wet- en regelgeving die plichten voor netwerkexploitanten inzake civiele werken bevatten.
- Centraal nationaal digitaal toegangspunt (artikel 4): wordt opgezet en beheerd door de Federale Staat. Elke overheid levert een contactpunt aan voor de centrale informatiepunten die onder haar bevoegdheid vallen (voor Vlaanderen onder meer KLIP en GIPOD). Een opvolgingscomité, met twee vertegenwoordigers van de Vlaamse Regering, bepaalt bij consensus de functionaliteiten en de interacties met de centrale informatiepunten en adviseert over de consistentie van de vergunningsregels. Bij blijvende onenigheid wordt de zaak voorgelegd aan de Interministeriële Conferentie.
- Instantie voor geschillenbeslechting inzake netwerkinfrastructuren (artikelen 5 tot en met 11): de IGB wordt opgericht met rechtspersoonlijkheid en beslecht uitsluitend de geschillen bedoeld in artikel 12. Ze bestaat uit drie leden van de Raad van het BIPT, een lid van elke mediaregulator (VRM, CSA, Medienrat) en twee leden per gewest, aangewezen door de bevoegde administratie van het gewest; de Duitstalige Gemeenschap neemt voor de aan haar overgedragen bevoegdheden de plaats in van een Waals lid. De leden handelen onafhankelijk en nemen geen instructies aan over concrete dossiers. Het BIPT verzorgt het secretariaat, het voorzitterschap roteert jaarlijks en een college van deskundigen (met deskundigen van de bevoegde gewestelijke administratie) bereidt de beslissingen voor. Het (nog op te maken) huishoudelijk reglement wordt goedgekeurd door het Overlegcomité.
- Procedure (artikelen 12 tot en met 17): bevoegdheid van de IGB voor de geschillen van artikel 13, lid 1, a), b) en c), GIA, met uitsluiting van geschillen die uitsluitend tussen elektronische communicatieoperatoren rijzen; ontvankelijkheidsvereisten; verweer binnen tien werkdagen; voorstel van beslissing door het college van deskundigen met gedifferentieerde termijnen

voor opmerkingen (drie of tien werkdagen); beslissing binnen één of vier maanden, met een aanwezigheidsquorum van twee derde waaronder minstens één lid van de bevoegde administratie van het betrokken gewest en een getrapt beslissingsmechanisme (consensus, twee derde, gewone meerderheid, telkens gemotiveerd).

- Handhaving en sancties (artikel 18): de IGB-beslissing wordt binnen acht werkdagen overgemaakt aan de bevoegde administratie van het gewest (of van de Duitstalige Gemeenschap), die instaat voor de afdwinging en de sanctionering. Het BIPT doet dat alleen voor exclusief federale aangelegenheden. De sancties moeten passend, doeltreffend, evenredig en afschrikkend zijn en kunnen onder meer een geldboete van 250 tot 50.000 euro per inbreuk of een dwangsom van maximaal 1.000 euro per dag omvatten. Elke sanctie wordt gemeld aan het secretariaat van de IGB, dat als centraal register fungeert om dubbele of uiteenlopende sancties te vermijden.
- Bekendmaking, vertrouwelijkheid en beroep (artikelen 19 tot en met 21): publicatie van de beslissingen op de website van het secretariaat, waarborg van vertrouwelijkheid en een beroep met volledige rechtsmacht bij het Marktenhof binnen zestig dagen, zonder schorsende werking tenzij het hof anders beslist.
- Opheffing van het samenwerkingsakkoord van 14 juli 2017 (artikel 22) en inwerkingtreding op de dag van de bekendmaking van de laatste instemmingsakte (artikel 23).

B. TOELICHTING BIJ DE ARTIKELEN

Zie de artikelsgewijze toelichting in de memorie van toelichting bij het voorontwerp van instemmingsdecreet (in bijlage).

C. BEVOEGDHEID EN AARD VAN HET SAMENWERKINGSAKKOORD

Het samenwerkingsakkoord regelt een aangelegenheid die zowel tot de bevoegdheid van de Vlaamse Gemeenschap (artikel 4, 6°, BWHI: radio-omroep en televisie, wat de technische aspecten van de mediadiensten betreft) als van het Vlaamse Gewest (artikel 6, §1, VII en X, BWHI: energiebeleid en openbare werken en vervoer, met inbegrip van het juridisch stelsel van de land- en waterwegenis) behoort. Het instemmingsdecreet regelt bijgevolg een gemeenschaps- en gewestaangelegenheid.

Het gaat om een samenwerkingsakkoord dat de instemming van de wetgevende vergaderingen vereist in de zin van artikel 92bis, §1, tweede lid, BWHI: het richt een instantie met rechtspersoonlijkheid op, het verleent die instantie de bevoegdheid om bindende beslissingen te nemen ten aanzien van netwerkexploitanten en overheidsinstanties, het legt die rechtssubjecten informatieverplichtingen op en het bepaalt het kader voor administratieve sancties. De tekst van het samenwerkingsakkoord bepaalt zelf dat het ter goedkeuring wordt voorgelegd aan de Kamer van volksvertegenwoordigers en de parlementen van de gewesten en de gemeenschappen. Het Vlaams Parlement kan de tekst van het samenwerkingsakkoord niet amenderen; het kan er enkel wel of niet mee instemmen.

3. **BESTUURLIJKE IMPACT**

A. BUDGETTAIRE IMPACT VOOR DE VLAAMSE OVERHEID

Het samenwerkingsakkoord heeft geen rechtstreekse budgettaire weerslag voor de Vlaamse overheid.

- Het secretariaat van de IGB en het centraal nationaal digitaal toegangspunt worden verzorgd door respectievelijk het BIPT en de Federale Staat (artikelen 4 en 8).

- De opdracht van de Vlaamse IGB-leden en deskundigen wordt “gratis uitgeoefend of bezoldigd op de wijze bepaald door de entiteit die hen kiest” (artikelen 7 en 11). De aanwijzing van ambtenaren van de bevoegde administratie en van de VRM impliceert geen bijkomende vergoeding.
- De afdwinging en sanctionering op Vlaams grondgebied gebeurt door een bestaande Vlaamse administratie binnen haar reguliere werking. De opbrengst van de administratieve geldboeten en dwangsommen komt toe aan de Vlaamse overheid volgens de regels die daarvoor in de Vlaamse regelgeving worden vastgesteld.
- Het samenwerkingsakkoord bevat geen verdeelsleutel voor gemeenschappelijke kosten; er zijn geen gemeenschappelijke kosten ten laste van de Vlaamse overheid voorzien.

Het advies van de Inspectie van Financiën werd verleend op 3 november 2025. Een begrotingsakkoord is niet vereist.

B. ESR-TOETS

Dit onderdeel is niet van toepassing.

C. IMPACT OP HET PERSONEEL VAN DE VLAAMSE OVERHEID

Het samenwerkingsakkoord heeft geen weerslag op het personeelsbestand of het personeelsbudget van de Vlaamse overheid. De twee Vlaamse leden van de IGB, de Vlaamse deskundigen, de twee Vlaamse vertegenwoordigers in het opvolgingscomité en het Vlaamse contactpunt voor het centraal nationaal digitaal toegangspunt worden aangewezen onder het personeel van de bestaande bevoegde administratie(s); de handhavingstaak van artikel 18 wordt binnen die administratie(s) opgenomen. Het akkoord van de Vlaamse minister bevoegd voor het algemene beleid inzake personeel en organisatieontwikkeling is bijgevolg niet vereist.

D. IMPACT OP DE LOKALE EN PROVINCIALE BESTUREN

Het samenwerkingsakkoord legt de lokale en provinciale besturen geen nieuwe verplichtingen op. Lokale besturen die eigenaar zijn van of zeggenschap hebben over fysieke infrastructuur die vallen onder de rechtstreeks werkende verplichtingen van de verordening, kunnen zich partij stellen in een geschil voor de IGB, zoals vandaag al het geval is. Nieuw is dat de representatieve verenigingen van steden en gemeenten als waarnemer kunnen worden uitgenodigd op het opvolgingscomité van het centraal nationaal digitaal toegangspunt (artikel 4). Er is geen weerslag op het personeel, de werkingsuitgaven, de investeringen of de ontvangsten van de lokale en provinciale besturen.

4. **VERDER TRAJECT**

Interfederaal

1. Ondertekening van het samenwerkingsakkoord door de minister-president van de Vlaamse Regering, tevens Vlaams minister bevoegd voor digitalisering, die het in beide hoedanigheden ondertekent (artikel 17 van het besluit van de Vlaamse Regering van 5 juli 2024 tot delegatie van beslissingsbevoegdheden aan de leden van de Vlaamse Regering). De datum van het samenwerkingsakkoord is de datum van de laatste handtekening; die datum wordt nadien ingevuld in het opschrift, het instemmingsdecreet en de memorie van toelichting.
2. Gezamenlijke adviesaanvraag bij de Raad van State, afdeling Wetgeving, over het voorontwerp van instemmingsdecreet, samen met de voorontwerpen van instemmingsakte van de andere partijen, met verzoek om het advies binnen dertig dagen mee te delen. Over

een decreet tot instemming met een samenwerkingsakkoord kan niet afzonderlijk advies worden ingewonnen: alleen een gezamenlijke adviesaanvraag van alle overheden die partij zijn bij het samenwerkingsakkoord is ontvankelijk (artikel 4/1, eerste lid, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State). Die aanvraag kan pas worden ingediend nadat alle betrokken regeringen het voorontwerp van hun instemmingsakte principieel hebben goedgekeurd en het samenwerkingsakkoord door alle partijen is ondertekend. De Raad van State onderzoekt via het instemmingsdecreet ook de bepalingen van het samenwerkingsakkoord. De aanvraag moet worden ingediend door alle partijen samen of door één gemachtigde partij, met schriftelijke machtiging van de andere partijen. De concrete afspraken dienen nog gemaakt te worden.

3. Na het advies van de Raad van State: definitieve goedkeuring van het ontwerp van instemmingsdecreet door de Vlaamse Regering en indiening bij het Vlaams Parlement, bekrachtiging en afkondiging en bekendmaking in het Belgisch Staatsblad. Het samenwerkingsakkoord treedt in werking op de dag van de bekendmaking van de laatste instemmingsakte (artikel 23).
4. Agendering van het ontwerp van samenwerkingsakkoord op het Overlegcomité na de goedkeuring door de federale ministerraad en de regeringen van de andere gefedereerde entiteiten.

Vlaamse uitvoering

Parallel met het instemmingstraject bereiden de bevoegde administraties, onder coördinatie van de Vlaamse minister bevoegd voor digitalisering, de Vlaamse uitvoering voor:

- de aanwijzing door de Vlaamse Regering van de bevoegde administratie bedoeld in artikel 7, 5°, artikel 11 en artikel 18, die de twee Vlaamse leden van de IGB en de Vlaamse deskundigen aanwijst en instaat voor de afdwinging en de sanctionering van de IGB-beslissingen op Vlaams grondgebied;
- de aanwijzing van het Vlaamse contactpunt voor het centraal nationaal digitaal toegangspunt en van de twee Vlaamse vertegenwoordigers in het opvolgingscomité (artikel 4);
- de aanwijzing van het lid van de Vlaamse Regulator voor de Media (artikel 7, 2°);
- de vaststelling van de Vlaamse procedureregels voor het opleggen en invorderen van de administratieve geldboeten en dwangsommen bedoeld in artikel 18 (hoorrecht, beslissingstermijn, invordering en bestemming van de opbrengst), aangezien de artikelen 9 tot en met 11 van het decreet van 10 november 2017 door het decreet van 3 juli 2026 werden opgeheven;
- de afstemming van de verwijzing in artikel 16/4, §2, van het GIPOD-decreet van 4 april 2014 naar de IGB-leden "vermeld in artikel 4, 5°, van het samenwerkingsakkoord van 14 juli 2017" op het nieuwe samenwerkingsakkoord;
- de kennisgeving van de aangewezen bevoegde administratie en haar verantwoordelijkheden aan de Europese Commissie voor de inwerkingtreding van de aanwijzing (artikel 14, lid 9, GIA) en de bekendmaking van haar taken via het centrale informatiepunt (artikel 14, lid 8, GIA), in afstemming met de Federale Staat.

5. **VOORSTEL VAN BESLISSING**

De Vlaamse Regering beslist:

1° haar goedkeuring te hechten aan het bijgaande ontwerp van samenwerkingsakkoord tussen de Federale Staat, de Gemeenschappen en de Gewesten teneinde de gedeeltelijke uitvoering te garanderen van artikelen 7, lid 1, 12, lid 3, 13, 14 en 15 van Verordening (EU) 2024/1309 van het Europees Parlement en de Raad van 29 april 2024 inzake maatregelen om de kosten van de uitrol van

elektronische-communicatienetwerken met gigabitsnelheden te verlagen, tot wijziging van Verordening (EU) 2015/2120 en tot intrekking van Richtlijn 2014/61/EU;
2° de minister-president van de Vlaamse Regering tevens de Vlaams minister bevoegd voor digitalisering te gelasten het ontwerp van samenwerkingsakkoord, vermeld in punt 1°, in naam van de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest te ondertekenen;
3° onder voorbehoud van onderschrijving van het samenwerkingsakkoord door alle partijen, haar principiële goedkeuring te hechten aan het bijgaande voorontwerp van decreet houdende instemming met het samenwerkingsakkoord, vermeld in punt 1°, en aan de bijbehorende memorie van toelichting;
4° de Vlaams minister bevoegd voor digitalisering te gelasten
a) over het voorontwerp van decreet, vermeld in punt 3°, gezamenlijk met de andere betrokken overheden, het advies in te winnen van de Raad van State, afdeling Wetgeving, met verzoek het advies mee te delen binnen een termijn van dertig dagen, zoals bepaald in artikel 84, §1, eerste lid, 2°, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State;
b) in overleg met de functioneel bevoegde ministers, de aanwijzing van de bevoegde administratie en de overige Vlaamse uitvoeringsmaatregelen, vermeld in rubriek 4, voor te bereiden en aan de Vlaamse Regering voor te leggen.

De minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Innovatie en Industrie, Buitenlandse Zaken, Digitalisering en Facilitair Management,

Matthias DIEPENDAELE